

<https://www.pecritiue.com>

خشم انتخابی و مسئولیت جمعی

نقد اقتصاد سیاسی
مهرماه ۱۴۰۲

یانیس واروفاکیس

اشاره:

یانیس واروفاکیس طی یک برنامه‌ی زنده‌ی ویدیویی از فاجعه‌ای که هم‌اکنون در غزه رخ می‌دهد صحبت و به ضرورتِ مسئولیت جمعی - افراد و دولت‌ها - برای پایان دادن به این وضعیت وحشتناک اشاره کرد.

او همچنین توضیح داد که چرا حمله‌ی اخیر حماس به اسرائیل را محکوم نخواهد کرد، تحلیلی تاریخی در مورد مبارزات فلسطینی ارائه و بر این امر تأکید کرد که لازم است یکبار برای همیشه به این آپارتاید پایان بدهیم. خلاصه‌ی صحبت‌های وی را می‌خوانیم.

مسئولیت جمعی

از نمونه‌ی دیگری از ظرفیت بشریت برای فرو افتادن در بی‌اخلاقی و در مغاکی غیرانسانی صحبت می‌کنیم. درست زمانی که فکر می‌کردیم بدترین کار را انجام داده‌ایم، ما خودمان را با توانایی انجام کارهای بدتر غافلگیر کردیم. در اینجا باید بر کلمه‌ی «ما» تأکید کنیم.

خیلی طبیعی است. قصد ندارم که در این‌جا جانب یک طرف را بگیرم. وقتی شاهد درگیری‌های شرورانه‌ای مانند چیزی هستیم که در اسرائیل و فلسطین رخ می‌دهد، کاملاً طبیعی است که تمایل به جانبداری داشته باشیم. اما دامنه، گستردگی و سرشت طولانی‌مدت این تراژدی باید اذهان ما را به خود معطوف کند و باید درباره‌ی مسئولیت جمعی خود در قبال آنچه می‌گذرد صحبت کنیم.

ممکن است برخی شنیده باشید که اخیراً وقتی در برلین بودم، در مصاحبه‌ای از محکوم کردن حماس خودداری کردم. و همانطور که می‌توان تصور کرد، طبیعتاً تنها موجی از انتقاد از سوءرفتار را ایجاد کرد. تردیدی نیست که اگر من یکی از بازدیدکنندگان آن جشنواره‌ی موسیقی در نزدیکی حصار جداکننده‌ی غزه از اسرائیل [...] بودم و ستیزه‌جویان غزه سر می‌رسیدند، شک ندارم که مرا به ضرب گلوله می‌کشتند. شکی نیست که حتی ممکن بود مرا گروگان بگیرند. آن صحنه‌ها وحشیانه

است هیچ توجیهی نمی‌تواند داشته باشد. و مطلقاً هیچ راهی برای موجه نشان دادن آن وجود ندارد.

اما من قصد ندارم حمله‌ی حماس به اسرائیل را محکوم کنم. کسانی که از من و شما و دیگران می‌خواهند بساط کشتاری را که حماس راه انداخت محکوم کنیم، اصرار دارند که از دست دادن هر انسان، هر اندام قطع شده، هر چشم کور شده، حتی هر انگشت شکسته شده تراژدی است حتی ما باید خودمان را در قبال آن مسئول بدانیم، در عمل آنها از ما می‌خواهند که طرف اسرائیل را بگیریم. این کاری است که هرگز انجام نخواهم داد. از طرف خودم صحبت می‌کنم. دقیقاً چه کسانی‌اند که از ما می‌خواهند حماس را محکوم کنیم؟

بباید صریح باشیم. اینها همان کسانی‌اند که وقتی اسرائیل، ارتش و سربازان اسرائیل، روزنامه‌نگاران غیرمسلح را می‌کشند، پرستاران، پزشکان و کودکان را می‌کشند، آن را نادیده می‌گیرند. آن‌ها فقط وقتی قربانیان اسرائیلی باشند، به یاد قوانین بین‌المللی می‌افتند، سازمان ملل و منشور آن را به یاد می‌آورند، آن‌ها کنوانسیون ژنو در مورد جنایات جنگی را تنها زمانی به یاد می‌آورند که قربانیان اسرائیلی باشند. وقتی فلسطینی‌ها قربانی هستند، منشور سازمان ملل، حقوق بین‌الملل، کنوانسیون ژنو، همه‌ی اینها، از ذهن‌شان دور می‌شود.

خشم انتخابی

افرادی که در واقع اصرار دارند که ما باید حماس را محکوم کنیم، همان افرادی هستند که از قربانی شدن و گروگانگیری زنان و کودکان خشمگین هستند. خب، من خشمگین هستم، اما آیا آنها از این که سال‌هاست زنان و کودکان در زندان‌های اسرائیل نگهداری می‌شوند، خشمگین‌اند؟ در این موارد، خشم آنها کجا بود؟ آن‌ها همان مردمی هستند که از تحقیر هر روز و هر شب فلسطینی‌های کرانه‌ی باختری رود اردن به دست رژیم آپارتایدی بسیار بدتر از آپارتاید افریقای جنوبی حمایت می‌کنند، یا حداقل با آن تسامح می‌کنند.

این چیزی نیست که من به‌عنوان حامی فلسطین بگویم. این را تامیر پارادو اعتراف کرده است. تامیر پارادو مدیر سابق موساد است. این چیزی است که آبراهام برگ، رئیس سابق پارلمان اسرائیل می‌گوید، این چیزی است که پنی موریس، مورخ مشهور اسرائیلی، و بیش از ۲۰۰۰ شخصیت عمومی اسرائیل، که برخی از آنها تابعیت ایالات متحده دارند، می‌گویند. آنان بیانیه‌ای عمومی را امضا کردند که اعلام می‌کرد فلسطینی‌ها تحت رژیم آپارتاید زندگی می‌کنند. آنانی که اصرار دارند ما باید حماس را محکوم کنیم، همان کسانی هستند که هر بار که شهرک‌نشینان قاتل در سرزمین‌های اشغالی فلسطین بیداد می‌کنند و به میل خود فلسطینی‌ها را می‌کشند، چشمان خود را می‌بندند.

آنها همان افرادی هستند که وقتی مقامات اسرائیل به‌طور غیرقانونی فلسطینی‌ها را از محله‌های اورشلیم شرقی بیرون می‌کنند، مشغول آب در هاون کوبیدن هستند. این افراد نسل‌ها در آنجا زندگی کرده‌اند. آنها را بیرون می‌اندازند، اخراج می‌کنند و براساس حق بازگشت یهودیان، اما نه فلسطینی‌ها، خانه‌هایشان را به افرادی که برای اولین بار به اسرائیل آمده‌اند، تحویل می‌دهند.

آنها همان کسانی هستند که درست همین الان اعلام جنگ اسرائیل علیه غزه را که اتفاقاً یک کشور نیست، بدون هیچ انتقادی می‌پذیرند. آنها هرگز اجازه نداشتند دولت داشته باشند. پس این اعلام جنگ، نه علیه دولت، بلکه علیه مردم اشغال‌شده‌ای است که همان ارتش ده‌ها سال است آنها را ترور می‌کند و به گرسنگی می‌کشاند، همان دولتی که اعلام کرد یک میلیون کودکی را که در غزه زندگی می‌کنند مجازات خواهد کرد تا بدون برق، بدون غذا، بدون آب زندگی کنند، و دائماً بمباران شوند. همان افرادی که می‌توانند از ما بخواهند حماس را محکوم کنیم، فکر می‌کنند که اشکالی ندارد، این اقدامی مشروع از سوی مجریان آپارتاید اسرائیل است.

بزرگ‌ترین زندان روباز جهان

همین افرادی که از ما می‌خواهند حماس را محکوم کنیم، از فلسطینی‌های غزه می‌خواهند که سلاح‌های خود را به زمین بگذارند و بی‌سرودا به بزرگ‌ترین زندان روباز جهان بازگردند. تا چه کارکنند؟ برگردند به غزه؟ به چی؟ به زندگی؟ شما نمی‌توانید در غزه زندگی کنید. زندگی در غزه غیرممکن است. کاری که می‌توانید انجام دهید این است که زندگی گیاهی داشته باشید. شما می‌توانید به‌نوعی در غزه وجود داشته باشید. این قبل از نوبت جدید تراژدی پایان‌ناپذیر فلسطینیان در غزه بود. بنابراین می‌خواهند که آن‌ها سلاح‌های خود را زمین بگذارند، مشکلی ایجاد نکنند، و تحت محاصره، تحت محاصره‌ی ارتشی که ده‌ها سال است آن‌ها را گرسنگی می‌کشاند، و مثل آب خوردن به آن‌ها شلیک می‌کنند، به آرامی بمیرند.

آن‌ها سلاح‌های متفاوت خود را آزمایش می‌کنند. این سلاح‌ها را روی آن‌ها امتحان می‌کنند. چندین دهه است که این کار را انجام می‌دهند. نه، ما حماس را محکوم نخواهیم کرد، حتی اگر آنچه را که آن‌ها انجام داده‌اند وحشیانه بدانیم. هرچند شک ندارم که اگر در غزه بودم، احتمالاً به‌عنوان ملحد، به‌عنوان فمینیست، به‌عنوان مخالف بنیادگرایی، به‌عنوان حامی بزرگ مبارزه‌ی بسیار طولانی یهودیان علیه یهودستیزی، احتمالاً در فهرست ترور قرار می‌گرفتم.

فکر می‌کنم می‌توانستم یکی از اهداف حماس باشم، اما حماس را محکوم نمی‌کنم، همان‌طور که اوکراینی‌ها را محکوم نمی‌کنم. یا یمنی‌ها یا سوری‌هایی را که وقتی خانه‌هایشان مورد تهاجم ارتش بریتانیا قرار گرفت، جنگیدند، ولو آن‌که من در خیلی چیزها با آن‌ها مخالف باشم، ولو آن‌که در دفاع از جان خود، سرزمین‌ها، روستاها و محله‌هایشان، به کارهای وحشتناکی دست بزنند.

پس بیاید در این مورد کاملاً شفاف باشیم. هیچ چیز قتل عمد، تجاوز، معلول کردن را به‌ویژه در مورد افراد غیرنظامی توجیه نمی‌کند. همان چیزی را که قبلاً گفتم تکرار می‌کنم، از دست دادن هر انسان، هر اندام قطع شده، حتی شکستن یا جراحت وارد کردن بر یک انگشت کوچک و بی‌اهمیت، یک تراژدی است. در این مورد، ما، اروپایی‌ها و آمریکایی‌ها که شاهد حمایت دولت‌های متبوع خود از ساختن شرایطی به دست اسرائیل بودیم که به این جنایات، و مهم‌تر از همه جنایت بزرگ آپارتاید، منجر می‌شود باید مسئولیت خودمان و مسئولیت هر فرد را در نظر بگیریم.

من دهه‌هاست تمام تلاشم را برای حمایت از آرمان فلسطین انجام داده‌ام. روشن است که این کار را به اندازه‌ی کافی انجام نداده‌ام. پس بیایید به‌درستی مسئولیت‌پذیر باشیم، می‌توانیم؟ بیایید مسئولیت خود را در قبال یهودیان، بادیه‌نشینان، فلسطینیان، مسیحیان و مسلمانانی که در آن سرزمین زندگی می‌کنند، بپذیریم. معنی آن چیست؟ امروز، به‌ویژه در این برهه، جدی گرفتن مسئولیت خود چه معنایی دارد؟ آیا این به معنای محکومیت طوطی‌وار حماس است، مانند محکومیت دولت‌های ما این‌جا در اروپا که حتی دستی را که در حال خفه کردن ملت فلسطین بوده و آن را به ورطه‌ی ناامیدی کشانده، اندک مجازاتی نکرده است؟

درس‌هایی از گذشته

برخی به من می‌گویند، با اسلحه و بمب، هیچ راه‌حلی وجود نخواهد داشت. یاسر عرفات را به یاد آورید که اسلحه‌هایش را زمین گذاشت؟ مقامات سازمان آزادی‌بخش فلسطین را به یاد آورید که به امید فرایند صلح معاهدات اسلو را امضا کردند؟ اسرائیل با آنها چه طور رفتار کرد؟ خب، ما می‌دانیم که آنها چگونه با عرفات رفتار کردند. ما می‌دانیم که آنها چگونه فتح، تشکیلات خودگردان فلسطین را تحقیر کردند. ما می‌دانیم که دولت اسرائیل عملاً حماس را در اوایل دهه‌ی ۱۹۷۰ ایجاد کرد. کتاب فوق‌العاده‌ی ایلان پایه در این مورد را بخوانید که دولت اسرائیل تا حد زیادی از حماس در غزه حمایت کرد تا خصمی برای ساف و به‌ویژه شخص یاسر عرفات پدید آورد.

پس بیایید هیچ کدام از اینها را نداشته باشیم. دولت آپارتاید اسرائیل مصمم است کسانی را که اسلحه‌ی خود را زمین می‌گذارند سرکوب کند و مصمم است کسانی را که اسلحه‌ی خود را زمین نمی‌گذارند سرکوب کند. دولت آپارتاید اسرائیل به‌تمامی به دنبال حصارکشی و به قفس انداختن فلسطینی‌ها تا زمانی است که یا با مرگی آرام بمیرند یا مهاجرت کنند.

این نسل‌کشی، اشغال و آپارتاید محض است.

پیوند با ویدیوی صحبت‌ها

https://www.youtube.com/watch?v=i-ZXE۲۴uiW^&source_ve_path=OTY۳MTQ&feature=emb_imp_woyt